

R O M Â N I A
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CABINET MINISTRU

General Berthelot 28-30, București-010168, Tel. (+401) 4056255 Fax (+401) 3124719

ORDIN
privind dezvoltarea problematicii diversității
în curriculumul național

Având în vedere Legea nr. 33/1995, privind ratificarea Convenției-cadru a Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale,

Având în vedere Directiva nr. 2000/43/CE a Uniunii Europene, cu privire la implementarea principiului tratamentului egal între persoane, indiferent de originea lor rasială sau etnică,

Având în vedere Recomandarea 1283/1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind istoria și învățarea istoriei,

În conformitate cu prevederile Constituției României,

În baza prevederilor Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 366/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului,

Ministrul Educației, Cercetării și Tineretului
emite următorul ordin

Art. 1. În scopul formării elevilor pentru o societate caracterizată prin diversitate culturală, politicile curriculare vor promova valorificarea și dezvoltarea, în cadrul curriculumului național, a aspectelor referitoare la diversitatea culturală (etnică, lingvistică, religioasă etc.).

Art. 2. (1) În documentele curriculare – planuri-cadru, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare – autorii vor include aspectele referitoare la diversitatea culturală (etnică, lingvistică, religioasă etc.), în funcție de specificul domeniilor disciplinare.

(2) În programele școlare vor fi incluse, în funcție de specificul domeniilor disciplinare, obiective-cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice, teme/conținuturi ale învățării, activități de învățare, valori și atitudini referitoare la diversitatea culturală - etnică, lingvistică, religioasă etc.

(3) În învățământul gimnazial și în cel liceal, în programa pentru disciplina *Istorie*, va fi abordată problematica istoriei tuturor minorităților din România.

Art. 3. Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, Direcția Generală Învățământ în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul și Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar vor contribui la elaborarea unor oferte centrale de cursuri opționale pentru gimnaziu și pentru liceu, cum ar fi *Istoria și tradițiile minorităților din România, Educație interculturală* etc.

Art. 4. Instrumentele de evaluare a manualelor școlare și a auxiliarelor curriculare vor prevedea criterii specifice pentru evaluarea aspectelor referitoare la diversitate /alteritate.

Art. 5. (1) Direcțiile de specialitate ale ministerului, instituțiile subordonate acestuia, cu atribuții în implementarea curriculumului și în formarea cadrelor didactice, vor elabora materiale suport cu rol de orientare a cadrelor didactice în aplicarea în procesul didactic a problematicii diversității culturale prevăzute în curriculumul național – obiective, competențe, conținuturi, activități de învățare, atitudini pozitive referitoare la diversitatea culturală (etnică, lingvistică, religioasă etc.)

(2) Direcțiile de specialitate ale ministerului, instituțiile subordonate acestuia, cu atribuții în implementarea curriculumului și în formarea cadrelor didactice, Casele Corpului Didactic vor asigura introducerea, în cadrul cursurilor de abilitare curriculară și al altor cursuri de formare, a unor teme specifice referitoare la diversitatea culturală (etnică, lingvistică, religioasă etc.)

(3) Direcțiile de specialitate ale ministerului, instituțiile subordonate acestuia, cu atribuții în implementarea curriculumului și în formarea cadrelor didactice, vor căuta resursele și partenerii necesari pentru a asigura formarea cadrelor didactice în vederea promovării, cunoașterii și acceptării diversității/alterității.

Art. 6. Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, Direcția Generală Învățământ în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ preuniversitar duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

MINISTRU,

Cristian Mihai Adomniței

București

Nr. 1529

Data: 18.07.2007

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI
TINERETULUI
CABINET MINISTRU

ORDIN

**privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei
pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi**

În conformitate cu legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În conformitate cu Legea Învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În conformitate cu Legea nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

În temeiul Hotărârii Guvernului nr.366/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului,

MINISTRUL EDUCAȚIEI CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
emite prezentul

ORDIN:

Art. 1 (1) Prezentul ordin are ca obiectiv prevenirea, interzicerea și eliminarea segregării, văzută ca formă gravă de discriminare, cu consecințe negative asupra accesului egal al copiilor la o educație de calitate.

(2) Pentru atingerea acestui obiectiv, se interzice, începând cu anul școlar 2007-2008, formarea claselor I și a V-a segregate, având preponderent sau numai elevi romi.

(3) Prevenirea și eliminarea segregării școlare se fac în conformitate cu **Metodologia** prevăzută în **Anexa 1**, care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. Demersurile Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului privind interzicerea, prevenirea și eliminarea segregării se înscriu în procesul de implementare a **Strategiei Guvernului de îmbunătățire a situației romilor** și au în vedere principiile prevăzute în documentele menționate în **Anexa 2. Anexa 2** face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. (1) Analiza fenomenului de segregare pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar va avea în vedere **indicatorii de incluziune prevăzuți în Anexa 3. Anexa 3** face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Analiza situațiilor privind unitățile de învățământ preuniversitar segregate și elaborarea planurilor de măsuri pentru desegregare se vor realiza de către inspectoratele școlare județene și unitățile de învățământ preuniversitar în cauză, cu sprijinul autorităților publice naționale/județene/locale, al organizațiilor neguvernamentale cu experiență în domeniu, precum și al reprezentanților comunităților locale în care se află unitățile școlare.

Art. 4. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial, Partea 1.

Art. 5 Secretariatul de Stat pentru Învățământul Preuniversitar, Secretariatul de Stat pentru Învățământ în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul, Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, Direcția Generală Învățământ în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul, Direcția Generală Managementul Resurselor Umane, Direcția Generală Buget - Finanțe, Patrimoniu și Investiții, inspectoratele școlare județene și al municipiului București, precum și conducerea unităților de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

MINISTRU

Cristian Mihai Adomniței

București
Nr. 1540
Data: 19.07.2007

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Metodologie

pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

I. Dispoziții generale

Art.1 (1) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului își propune, ca politică educațională, asigurarea echității în educație, în ceea ce privește accesul egal, la toate formele de învățământ, dar și în ceea ce privește calitatea educației pentru toți copiii, fără discriminare generată de originea etnică sau limba maternă.

(2) Îmbunătățirea calității educației copiilor romi reprezintă o prioritate prevăzută în Strategia Guvernului de îmbunătățire a situației romilor, precum și în Strategia de Dezvoltare a Învățământului Preuniversitar.

(3) Inspectoratele școlare județene, unitățile de învățământ preuniversitar din întreaga țară, vor promova, cu prioritate, principiile școlii incluzive. Școala incluzivă este o școală prietenoasă și democratică, care valorifică diversitatea culturală, o școală în care toți copiii sunt respectați și integrați fără discriminare și excludere generate de originea etnică, deficiențe fizice sau mentale, origine culturală sau socio-economică, limbă maternă.

(4) Prevenirea și eliminarea fenomenului de segregare școlară constituie o condiție imperativă pentru implementarea principiilor școlii incluzive.

II. Analiza segregării

Art. 2 (1) Segregarea este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane.

(2) Constituie segregare școlară a elevilor romi separarea fizică a elevilor aparținând etniei rome în grupe / clase / clădiri / școli / alte facilități, astfel încât procentul elevilor aparținând etniei rome din totalul de elevi din școală/clasă/grupă este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

reprezintă în totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ teritorială.

(3) Nu constituie segregare situația în care se constituie grupe /clase/școli formate preponderent sau doar cu elevi romi, în scopul predării în limba romani sau în sistem bilingv (ex.: română-romani/ maghiară – romani).

Art. 3 Segregarea are consecințe educaționale și sociale negative, cum ar fi:

- a) dificultăți în a atrage elevii în sistemul de educație - grad ridicat de neșcolarizare;
- b) incapacitatea de a menține elevii în sistemul de educație - grad ridicat de abandon școlar;
- c) incapacitatea de a atrage și a menține profesorii calificați în școlile respective, fapt care afectează calitatea educației;
- d) incapacitatea de a pregăti elevii la standarde necesare pentru trecerea la forme superioare de școlarizare;
- e) menținerea prejudecăților și stereotipurilor, deopotrivă la nivelul populației majoritare și al celei de romi;
- f) contribuția la formarea unor reprezentări negative privind capacitatea școlii de a genera progres social.

Art.4 Sunt considerate *practici, care conduc la segregare*, situații precum:

- a) Școlarizarea copiilor romi în școli segregate rezidențial, adică în școli din cadrul sau aflate lângă un cartier “compact” de romi și fără o altă școală în apropiere, în care toți elevii sau un procent foarte mare sunt romi.
- b) Îndrumarea și direcționarea deliberată a copiilor romi către grădinițe/școli segregate din cadrul sau de lângă cartierele locuite de romi, în condițiile în care sunt accesibile grădinițe/școli mixte.
- c) Plasarea tuturor copiilor care nu au frecventat grădinița în aceeași clasă I.
- d) Plasarea deliberată, în cadrul unei școli mixte, a elevilor romi în grupe / clase / clădiri / alte facilități destinate doar lor.
- e) Separarea care rezultă din practici precum: plasarea într-o singură clasă a copiilor care s-au înscris târziu la școală sau păstrarea intactă de clase de romi când copiii sunt transferați de la o grădiniță sau școală segregată într-o școală mixtă.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

f) Plasarea în grupe/clase/școli separate a copiilor romi diagnosticați ca având dificultăți de învățare/CES.

III. Prevenirea și eliminarea segregării

Art.5 Prevenirea și eliminarea segregării se realizează prin acțiuni precum:

- a) **Formarea grupelor/claselor mixte în învățământul preșcolar, primar și gimnazial.** Organizarea claselor mixte se realizează în mod obligatoriu, **începând din anul școlar 2007-2008, la clasele I și a V-a.** Pentru celelalte clase, organizarea mixtă se realizează progresiv;
- b) Interzicerea practicii de **separare permanentă în grupe / clase / școli a elevilor romi, invocându-se studiul** disciplinelor de limba romani și / sau istoria și tradițiile romilor;
- c) Colaborarea cu un mediator școlar sau alt reprezentant al comunității pentru realizarea recensământului școlar; încurajarea părinților romi să-și înscrie copiii din timp la școală;
- d) Rezervarea unui număr de locuri în toate clasele, pentru înscrierile târzii (demers justificat prin evidența copiilor care urmează să se înscrie în școală);
- e) Utilizarea în comun a spațiilor școlare și a dotărilor existente de către toți preșcolarii, respectiv elevii romi sau neromi;
- f) Asigurarea transportului elevilor la școli cu o altă majoritate etnică, în special pentru copiii din comunitățile segregate rezidențial;
- g) **Încetarea practicilor de repartizare a elevilor romi în grupe/clase/unități de învățământ special și de învățământ special integrat, prin diagnosticarea abuzivă și neprofesionistă a elevilor romi ca fiind persoane cu dificultăți de învățare/CES.**

IV. Măsuri/Planuri de desegregare

Art.6 (1) Unitățile de învățământ preuniversitar și inspectoratele școlare județene vor analiza cazurile în care procentul copiilor romi din totalul elevilor din școală este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară din respectiva unitate administrativ-teritorială și vor iniția un *plan de măsuri în vederea desegregării*.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

(2) Pentru identificarea și descrierea inițială a fenomenului de segregare prezent în unitățile de învățământ preuniversitar se vor folosi indicatorii menționați în Capitolul I din Anexa 3 a prezentului Ordin.

(3) Planurile de măsuri se vor aplica **începând cu anul școlar 2007-2008**. Măsurile propuse vor fi adaptate fiecărei situații în parte.

(4) ***Acest plan va cuprinde demersuri privind:***

- a) Realizarea unor planuri de dezvoltare instituțională care să promoveze principiile școlii incluzive.
- b) Formarea colectivelor mixte de elevi la toate nivelurile de educație, inclusiv prin facilitarea transferului școlar și asigurarea transportului elevilor.
- c) Utilizarea în comun a spațiilor școlare și a dotărilor existente. Dacă într-o unitate administrativă din mediul rural există mai multe școli de nivel similar (I - VIII), școli cu o distribuție etnică sau socio-economică omogenă a elevilor, ciclul primar se va desfășura într-una (sau mai multe) din unitățile școlare în clase eterogene etnic și socio-economic, iar ciclul gimnazial se va desfășura în cealaltă (celelalte) unități școlare, de asemenea în clase eterogene. Pe lângă desegregare, prin gruparea școlilor în perechi sau în rețele mai largi se realizează și egalizarea accesului la infrastructura, dotările școlare și resursele umane existente în plan local.
- d) Elaborarea și implementarea unor coduri de conduită și aplicarea de măsuri disciplinare care să reglementeze faptele de discriminare survenite din partea personalului sau a elevilor. Politica școlii în acest sens și procedurile respective trebuie să fie clare, coerente, consecvent aplicate și să presupună atât sancțiuni, cât și o abordare constructivă.
- e) Formarea cadrelor didactice în ceea ce privește educația interculturală și nediscriminatorie, metodele de predare diferențiată și activ-participativă.
- f) Cooptarea în școli a cadrelor didactice rome care să asigure predarea curriculumului specific (limba romani și istoria romilor).
- g) Formarea și angajarea consilierilor școlari și a mediatorilor școlari romi.
- h) Revizuirea periodică a materialelor didactice ajutătoare, acțiune derulată împreună cu cadrele didactice.
- i) Oferirea unui curriculum intercultural care să încurajeze elevii să reflecteze și să analizeze critic modul în care acționează prejudecățile și discriminarea.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

- j) Promovarea identității etnice a romilor în școlile mixte, inclusiv prin curriculum.
- k) Oferirea de ore suplimentare de recuperare pentru copiii care întâmpină dificultăți în procesul de învățare; unitățile școlare vor asigura programe școlare de după-amiaza pentru elevii care au nevoie de recuperare școlară ca urmare a faptului că au fost școlarizați în medii educaționale cu o calitate redusă a educației.
- l) Informarea comunităților locale despre calitatea educației în școlile mixte și implicarea tuturor părinților, romi și ne-romi, în deciziile școlii.
- m) Sprijinirea financiară /materială a elevilor care provin din familii cu venituri foarte mici și mici.

Art.7 (1) Având în vedere că procesul de desegregare este unul complex, planurile de măsuri trebuie elaborate și implementate pe baza acordului și prin colaborare cu părinții și autoritățile locale.

Art.8 În situațiile de excepție, în care inspectoratele școlare județene susțin, cu argumente solide, că desegregarea școlilor segregate pe criteriul rezidențial nu este posibilă începând cu anul școlar 2007-2008, acestea vor lua măsuri pentru îmbunătățirea calității educației în școlile respective. Aceste măsuri cuprind, dar nu se limitează la acțiuni cum ar fi:

- a) îmbunătățirea infrastructurii;
- b) dotarea cu material didactic și echipamente (inclusiv calculatoare și conectare la internet);
- c) asigurarea de cadre didactice calificate;
- d) cursuri de formare pentru cadre didactice și directori;
- e) încadrarea mediatorului școlar;
- f) măsuri de suport pentru elevi: școala de după-amiază, program «A Doua Șansă», consiliere școlară, profesori de sprijin;
- g) elaborarea de curriculum la decizia școlii adaptat specificului local și cultural;
- h) înființarea unor structuri asociative consultative ale părinților și elevilor, etc.

IV. Raportarea cazurilor de segregare și a măsurilor de desegregare

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Art.9 (1) În cadrul raportării anuale privind starea învățământului și calitatea în educație inspectoratele școlare județene vor raporta, *într-o secțiune separată, rezultatele obținute în implementarea planurilor de eliminarea a segregării.*

(2) Raportul se va axa pe descrierea indicatorilor de incluziune, prevăzuți în Anexa 3, Capitolul 2.

(3) *Raportul anual de progres privind eliminarea segregării în unitățile de învățământ preuniversitari*, se trimite la MECT – Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar și Direcția Generală pentru Învățământul în Limbile Minorităților și Relația cu Parlamentul - până la data de 1 august a fiecărui an.

V. Dispoziții finale

Art.10 În termen de 5 zile de la data aprobării Ordinului, Direcția Generală Management Învățământ Preuniversitar, îl transmite inspectoratelor școlare județene, pentru informare și punere în aplicare.

Art.11 În termen de 5 zile de la primirea Ordinului, inspectoratele școlare județene îl distribuie tuturor unităților de învățământ preuniversitar din subordine, pentru informare și punere în aplicare.

Art.12 Unitățile de învățământ preuniversitar analizează fenomenul de segregare existent în școală, *pe baza indicatorilor de incluziune* menționați în Anexa 3, și, în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a Ordinului, întocmesc și înaintează, pentru centralizare, la inspectoratele școlare județene, un raport scris în acest sens, însoțit de planul privind măsurile de desegregare.

Art.13 În termen de 90 zile de la intrarea în vigoare a Ordinului, inspectoratele școlare județene centralizează situația unităților de învățământ preuniversitar segregate din județ și planurile de desegregare și înaintează Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului – DGMIP, *un raport privind situația unităților de învățământ preuniversitar segregate din județ* însoțit de planurile de măsuri privind desegregarea, *atât la nivel de județ, cât și pentru fiecare școală în parte.*

Art.14 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului înființează un grup de lucru permanent, alcătuit din specialiști ai MECT și ai ONG-urilor, care va analiza rapoartele primite și va elabora norme metodologice și programe comprehensive pentru eradicarea segregării școlare și a efectelor acesteia pe termen lung.

ANEXA 1 la O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

Art.15 (1) Ministerul Educației Cercetării și Tineretului, prin direcțiile sale de specialitate, pe baza situațiilor centralizate de la nivel județean, include în baza de date națională informații specifice privind situația unităților de învățământ preuniversitar care se confruntă cu fenomenul de segregare școlară, precum și planurile de măsuri privind desegregarea.

(2) În baza acestor date se va realiza un **raport anual de progres, parte a Raportului anual privind starea învățământului**, care va avea în vedere demersurile întreprinse la nivel local/central pentru combaterea segregării și realizarea incluziunii școlare.

(3) Raportul anual de progres privind măsurile pentru combaterea segregării în învățământul românesc va fi prezentat public, pe site-ul MECT, urmând ca la sfârșitul fiecărui an calendaristic, dacă este necesar, să fie readaptată strategia de desegregare pentru anul care urmează.

Art.16 Încălcarea dispozițiilor prezentei metodologii atrage după sine răspunderea disciplinară în conformitate cu Legea Nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, art. 115 și 116 sau, după caz, răspunderea contravențională, civilă sau penală, potrivit legislației în vigoare.

Art. 17 Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului va elabora programe de finanțare națională pentru punerea în aplicare a prezentului ordin și va solicita sprijinul autorităților locale pentru susținerea financiară a acestor demersuri.

LISTĂ DE VERIFICARE INDICATORI DE INCLUZIUNE ȘCOLARĂ

Capitolul 1 – Indicatori pentru identificarea și analiza inițială a cazurilor de segregare școlară

1. Care este numărul de elevi romi înscriși în școală? Ce procent reprezintă aceștia din totalul celor înscriși?
2. Există în comunitate copii de vârstă școlară care nu sunt înscriși la școală? Care este numărul acestora?
3. Elevii din grupurile dezavantajate (inclusiv romi) sunt repartizați în toate clasele și anii de studiu în mod aleatoriu și nu în funcție de abilitățile lor sau de rezultatele școlare?
4. În cazul în care elevii din grupurile dezavantajate (inclusiv romi) sunt separați fizic în grupe/clase/clădiri/alte facilități în cadrul unității școlare, care este distanța dintre grupe/clase/clădiri/alte facilități și comunitatea de romi?
5. În cazul în care în școală sunt înscriși doar elevi romi, la ce distanță se află această școală față de cea mai apropiată școală mixtă? Există un drum public de acces spre școala mixtă? Dar mijloc de transport școlar sau public?
6. Care este procentul absolvenților clasei a VIII-a care au promovat examenul de capacitate în anul școlar anterior? Dar în ultimii 3 ani?
7. Care este rata repetenției în ultimul an școlar?
8. Care este rata participării la concursuri județene și naționale (inclusiv olimpiade)?
9. Toate cadrele didactice sunt calificate sau în curs de calificare? Care este procentul personalului necalificat în personalul școlii?
10. De cât timp școala are cadre didactice necalificate?
11. Personalul calificat din școală face naveta?
12. În școală lucrează un mediator școlar? Dar un consilier școlar?
13. Cum fluctuează personalul didactic în școală?
14. Toate sălile de clasă sunt încălzite atunci când este frig afară? Toate sălile de clasă sunt bine luminate? Există săli de clasă care nu dispun de sursă naturală de lumină?
15. În toate sălile de clasă se face curățenie în mod regulat?
16. Există clase supraaglomerate? Care este suprafața în mp per elev?
17. Care este starea mobilierului? Băncile și scaunele elevilor pot fi astfel aranjate, încât să se lucreze în cerc, pe perechi sau în grupuri?
18. Toți elevii au acces la WC-uri curate și apă de spălat?
19. Școala dispune de o bibliotecă? De câte volume dispune aceasta?
20. Școala dispune de sală/teren de sport amenajat?
21. Școala dispune de laboratoare și de echipamente specifice? Elevii au acces la aceste echipamente? Care este nr. de copii per calculator?

Capitolul 2 – Indicatori de incluziune școlară

1. Școala apreciază diversitatea, prin politicile și activitățile sale, prin materialele expuse? Diversitatea se reflectă inclusiv în elaborarea CDS și organizarea activităților extracurriculare?
2. Sunt promovate și încurajate activ reprezentarea copiilor și părinților din grupurile dezavantajate în structurile consultative, cum ar fi: consiliile părinților și ale elevilor?

ANEXA 3 la O.M.E.C.T. nr.1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

3. Școala oferă elevilor romi exemple de modele pozitive, prin numirea unor cadre didactice de etnie romă și/sau prin invitarea regulată a cetățenilor romi să participe la activitățile școlii?
4. În sălile de clasă cu aranjament liniar, dispunerea elevilor în bănci se schimbă în mod regulat, astfel încât nici un grup de copii să nu stea mereu în spatele clasei?
5. Activitățile de predare-învățare includ activități de lucru în grupuri, în cadrul cărora copiii din grupurile dezavantajate și ceilalți copii lucrează împreună?
6. Mediatorul școlar și personalul didactic lucrează împreună cu familiile, pentru a încuraja înscrierea la timp a copiilor la școală?
7. Mediatorul școlar informează școala în legătură cu cazurile de întârziere a înscrierii la școală?
8. Școala are în vedere eventualitatea unor înscrieri întârziate și dispune de planuri pentru aceste situații, astfel încât să evite segregarea?
9. Școala a stabilit proceduri disciplinare clare pentru a răspunde la orice comportament discriminatoriu din partea angajaților sau a elevilor săi?
10. Școala are o politică clară împotriva intoleranței și discriminării îndreptate împotriva elevilor?
11. Elevii cunosc această politică și sunt implicați în procesul anual de analiză și revizuire a acesteia?
12. Informațiile sunt colectate din numeroase surse (de exemplu, de la părinți, mediatori, elevi), pentru a se asigura efectuarea unor evaluări precise?
13. Se monitorizează frecvența elevilor, ținându-se cont de etnie și gen?
14. Se investighează și se verifică întotdeauna motivele absențelor?
15. Există un sistem de avertizare și un set de proceduri aplicabile în cazul copiilor care sunt pe punctul de a abandona școala?
16. Se investighează și se verifică întotdeauna motivele pentru care elevii abandonează școala?
17. Există o strategie clară pentru sprijinirea elevilor nou înscriși sau înscriși temporar în clasă și la școală, strategie care include un sistem de îndrumare a elevului de către un cadru didactic sau un coleg?
18. Cadrele didactice monitorizează și verifică sistematic rezultatele elevilor?
19. Cadrele didactice urmăresc progresul individual al elevului și compară performanța proiectată cu cea reală?
20. Se elaborează planuri de acțiune care includ obiective stabilite cu referire la zonele de intervenție identificate în urma analizării rezultatelor elevului?
21. Cadrele didactice, elevii și părinții sunt cu toții implicați în stabilirea următoarelor etape și obiective ale planului de acțiune?
22. Rezultatele evaluării sunt analizate pentru a permite comparații între progresul individual al elevilor din grupurile dezavantajate și rata medie a progresului?
23. Se analizează evoluția școlară a elevilor din grupurile dezavantajate pentru a stabili progresul pe termen lung?
24. Programele de educație remedială sunt la dispoziția elevilor care au nevoie de ele?
25. Cadrele didactice au acces la echipamentele din dotarea școlii, necesare activității de predare?
26. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare pentru a lucra cu grupuri de elevi mixte din punct de vedere al abilităților copiilor?
27. Toate cadrele didactice au beneficiat de cursuri de formare despre cum să lucreze cu elevi care au limba maternă alta decât limba română?
28. Toate cadrele didactice și mediatorul școlar au fost instruiți cum să abordeze situațiile în care apare intoleranța, dacă se confruntă cu astfel de situații?
29. Toate cadrele didactice au beneficiat de formare privind istoria și cultura romilor?
30. Școala are cărți și alte resurse educaționale referitoare la istoria și cultura diverselor etnii, inclusiv cea romă, care pot fi puse la dispoziția cadrelor didactice?
31. Școala angajează un mediator școlar, vorbitor al limbii/cunoscător al comunității locale?
32. Școala angajează un consilier școlar cunoscător al comunității locale?
33. Sunt disponibile și se folosesc, la nevoie, resurse umane care-i pot sprijini pe profesori și ajuta pe elevi (cum ar fi profesorii de sprijin sau asistenții la clasă)?

ANEXA 3 la O.M.E.C.T. nr.1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi

34. Profesorii de limba romani sau asistenții care vorbesc limba romani sunt disponibili când este necesar, pentru a-i asista pe profesori și pe elevi?
35. Profesorii noi, fără experiență, primesc sprijin sau mentorat din partea colegilor cu mai multă experiență?
36. Materialele didactice oglindesc toate etniile reprezentate în școală?
37. Materialele curriculare/ resursele școlii oferă imagini pozitive despre toate etniile, inclusiv despre cea romă, și conțin informații corecte privind istoria și cultura acestora?
38. Produsele rezultate din activitatea tuturor elevilor sunt expuse în toate clasele? Desenele sau imaginile din sala de clasă ilustrează toate etniile reprezentate în școală / comunitate?
39. Toți elevii au acces egal la cărți, manuale și la celelalte materiale didactice disponibile?
40. Școala poate oferi articole de bază, precum hârtie, obiecte de scris, creioane etc. elevilor care nu au aceste materiale?
41. La intrarea în școală există expuse semne și materiale vizibile, scrise în limbile corespunzătoare, prin care se urează bun-venit tuturor vizitatorilor, indiferent de grupul etnic din care provin?
42. Părinții elevilor din grupuri dezavantajate sunt implicați în anumite aspecte ale vieții școlare, inclusiv în comitetele de părinți, în activitățile extrașcolare și în cele organizate în școală?
43. Reprezentanții comunităților etnice sunt invitați în mod regulat la școală și sunt implicați în activități prin care se oferă informații despre istoria, cultura și tradițiile lor?
44. Cadrele didactice și elevii cunosc cultura și stilul de viață al comunităților etnice locale? Acestea sunt respectate și sărbătorite în cadrul școlii?
45. Anual se realizează sondaje de opinie pentru a afla dacă elevii și părinții elevilor din grupuri dezavantajate se simt respectați și apreciați de către personalul școlii?
46. Personalul și mediatorii relaționează cu părinții prin întâlniri față în față și/sau prin scrisori redactate într-o manieră accesibilă? Progresele înregistrate de elevi pot fi, la nevoie, redade printr-un raport verbal sau scris?
47. Informațiile despre școală sunt ușor accesibile elevilor/părinților și sunt prezentate într-o formă ușor de înțeles?
48. Atât părinții, cât și elevii dispun de posibilități formale și informale de a discuta cu directorul școlii și cu cadrele didactice anumite probleme care îi preocupă?
49. Există întâlniri frecvente ale personalului didactic sau părinților cu mediatorul școlar, în cadrul cărora se discută probleme sesizate de acesta?
50. Există diverse canale prin care elevii și părinții își pot face cunoscute problemele, în mod confidențial?
51. Toți părinții știu că școala are obligația legală de a furniza un mediu în care toți copiii învață împreună?
52. Există un set de proceduri aprobate, de exemplu trecerea în revistă a întâlnirilor cu părinții și elevii, pentru a verifica dacă problemele ridicate au fost abordate într-o manieră satisfăcătoare?
53. Conducerea școlii a stabilit legături și se consultă în mod regulat cu autoritățile locale, ONG-uri și alte instituții care pot sprijini eforturile școlii de a răspunde nevoilor elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
54. Conducerea școlii caută în mod activ să obțină sprijin pentru activitatea școlii și pentru a răspunde unor nevoi mai largi de consiliere ale elevilor din grupurile dezavantajate, inclusiv celor de etnie romă?
55. Conducerea școlii promovează în mod activ succesele instituției și face eforturi pentru a spori reputația acesteia?
56. Conducerea școlii este pregătită să își asume un rol de lider în ceea ce privește apărarea drepturilor copiilor și să aibă o reacție proactivă dacă au loc incidente discriminatorii în afara școlii?